

(1) X - waga torebki cukru

$$\mu_0 = 1 [\text{kg}] = 1000 [\text{g}]$$

$X \sim N(\mu, \sigma)$, parametry rozkładu nieznane, weryfikacja hipotez dot. $\mu \Rightarrow$ model 2.

obserwacje: [g]

1005, 997, 950, 1010, 987, 994, 995, 986, 1003

$$n = 9$$

$$\alpha = 0,025$$

1. Hipotezy.

$$H_0: \mu = 1000$$

$$H_1: \mu < 1000$$

2. Statystyka testowa.

$$T = \frac{\bar{X} - 1000}{s} \cdot \sqrt{9}, \text{ ma rozkład } t\text{-Studenta o } 8 \text{ stopniach swobody, oznaczany jako } t_8, \text{ o ile } H_0 \text{ prawdziwa}$$

3. Wartość statystyki testowej.

$$\bar{X} = \frac{1}{9}(1005 + 997 + 950 + 1010 + 987 + 994 + 995 + 986 + 1003) = \frac{1}{9} \cdot 8927 = 991,8889$$

$$s^2 = \frac{1}{8}[(1005 - 991,8889)^2 + (997 - 991,8889)^2 + (950 - 991,8889)^2 + (1010 - 991,8889)^2 + (987 - 991,8889)^2 + (994 - 991,8889)^2 + (995 - 991,8889)^2 + (986 - 991,8889)^2 + (1003 - 991,8889)^2] = \frac{1}{8}(171,9009 + 26,1233 + 1754,6799 + 328,0119 + 23,9013 + 4,4567 + 9,6789 + 34,6731 + 123,4565) = \frac{1}{8} \cdot 2476,8885 = 309,6111$$

$$s = \sqrt{s^2} = \sqrt{309,6111} = 17,5958$$

$$t = \frac{991,8889 - 1000}{17,5958} \cdot \sqrt{9} = -\frac{8,1111}{17,5958} \cdot 3 = -\frac{24,3333}{17,5958} = -1,3829$$

4. Zbiór krytyczny.

$$C = (-\infty; -t_{1-\alpha, n-1}]$$

$$\alpha = 0,025 \Rightarrow 1-\alpha = 0,975 \Rightarrow -t_{0,975; 8} = -2,3060$$

$$C = (-\infty; -2,3060]$$

5. Decyzja i jej uzasadnienie.

$t \notin C$, więc nie można twierdzić, że $\mu < 1000$, na poziomie istotności 0,025. Na poziomie istotności 0,025 nie można twierdzić, że średnia waga torebki cukru jest większa, niż nominalna.

② X - średnia studenta po I roku

Y - średnia studenta po II roku

D - różnica średnich studenta

$D = X - Y \wedge X \sim N(\mu_x, \sigma_x) \wedge Y \sim N(\mu_y, \sigma_y) \Rightarrow D \sim N(\mu_D, \sigma_D)$ (przy założeniu, że X, Y niezależne)

$D \sim N(\mu_D, \sigma_D)$, σ_D nieznane, weryfikacja hipotezy dot. $\mu_D \Rightarrow$ model 9.

obserwacje:

student	1	2	3	4	5	6	7	8	9
I rok	3,5	4,0	3,7	4,6	3,9	3,0	3,5	3,4	3,5
II rok	4,2	3,9	3,8	4,5	4,2	3,4	3,8	3,2	3,1
różnica	-0,7	0,1	-0,1	0,1	-0,3	-0,4	-0,3	0,2	0,4

$n = 9$, $\alpha = 0,05$

1. Hipotezy.

$$H_0: \mu_D = 0$$

$$H_1: \mu_D < 0$$

2. Statystyka testowa.

$T = \frac{\bar{D}}{s_D} \cdot \sqrt{9}$, ma rozkład t -Studenta o 8 stopniach swobody, oznaczamy jako t_8 , o ile H_0 prawdziwa

3. Wartość statystyki testowej:

$$\bar{D} = \frac{1}{9}(-0,7 + 0,1 - 0,1 + 0,1 - 0,3 - 0,4 - 0,3 + 0,2 + 0,4) = \frac{1}{9} \cdot (-1) = -0,1111$$

$$s_D^2 = \frac{1}{8} [(-0,7 - (-0,1111))^2 + (0,1 - (-0,1111))^2 + (-0,1 - (-0,1111))^2 + (0,1 - (-0,1111))^2 + (-0,3 - (-0,1111))^2 + (-0,4 - (-0,1111))^2 + (-0,3 - (-0,1111))^2 + (0,2 - (-0,1111))^2 + (0,4 - (-0,1111))^2] = \frac{1}{8} (0,3468 + 0,0446 + 0,0001 + 0,0446 + 0,0357 + 0,0835 + 0,0357 + 0,0968 + 0,2612) = \frac{1}{8} \cdot 0,949 = 0,1186$$

$$s_D = \sqrt{s_D^2} = \sqrt{0,1186} = 0,3444$$

$$t = -\frac{0,1111}{0,3444} \cdot \sqrt{9} = -\frac{0,1111}{0,3444} \cdot 3 = -\frac{0,3333}{0,3444} = -0,9678$$

4. Zbiór krytyczny.

$$C = (-\infty; -t_{1-\alpha, n-1}] \quad \alpha = 0,05 \Rightarrow 1-\alpha = 0,95 \Rightarrow -t_{0,95, 8} = -1,8595$$

$$C = (-\infty; -1,8595]$$

5. Decyzja i jej uzasadnienie.

$t \notin C$, więc nie można stwierdzić, że $\mu_D < 0$, na poziomie istotności 0,05. Na poziomie

istotności 0,05 nie można stwierdzić, że wyniki po II roku są lepsze niż po I roku.

③ X - zmienna losowa przyjmująca wartości 1, gdy kandydat popiera kandydata A.

$$X \sim \text{Bin}(1, p), p \in (0, 1) \Rightarrow \text{model 10.}$$

$$n = 1024$$

$$k = 384$$

$$\alpha = 0,05$$

$$\hat{p} = \frac{k}{n} = \frac{384}{1024} = 0,375$$

$$p_0 = 0,4$$

1. Hipotezy.

$$H_0: p = 0,4$$

$$H_1: p < 0,4$$

2. Statystyka testowa.

$$Z = \frac{\hat{p} - 0,4}{\sqrt{\frac{0,4(1-0,4)}{1024}}}, \text{ ma rozkład bliski } N(0,1), \text{ o ile } H_0 \text{ prawdziwa}$$

3. Wartość statystyki testowej.

$$z = \frac{0,375 - 0,4}{\sqrt{\frac{0,4 \cdot 0,6}{1024}}} = -\frac{0,025}{\sqrt{\frac{0,24}{1024}}} = -\frac{0,025}{0,0153} = -1,6340$$

4. Zbiór krytyczny.

$$C = (-\infty; -z_{1-\alpha}]$$

$$\alpha = 0,05 \Rightarrow 1 - \alpha = 0,95 \Rightarrow -z_{0,95} = -1,64485$$

$$C = (-\infty; -1,64485]$$

5. Decyzja i jej uzasadnienie.

$z \notin C$, więc nie można twierdzić, że $p < 0,4$, na poziomie istotności 0,05.

Na poziomie istotności 0,05 nie można twierdzić, że poparcie dla kandydata A jest mniejsze niż 40%.